

SPRAVODAJCA

ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

www.slovenskafilatelia.sk

ISSN 1338-2098

2018/4

UMENIE 2018

*Šťastné a veselé
Vianočné sviatky
a mnoho úspechov
v novom roku*

SLOVENSKO
IKONA KRÁSNOBRODSKEJ BOHORODIČKY
... XVI • storočie

MONASTIER
OTCOV
BAZILIANOV
— KRÁSNY
BROD

1,40
€

**IKONA
KRÁSNOBRODSKEJ
BOHORODIČKY**

19. 10. 2018 * **Umenie: Ikona Krásnobrod-skej Bohorodičky** * príležitostná známka * GÚ: V. Rostoka, R: F. Horniak * OTp+OF PTC + Tiskárna Hradištko * PL: 4 ZP + 1 K, TF: 1 PL * papier FL * RZ 13 ½ : 14 * FDC N+R: F. Horniak, OTp PTC * náklad: 80 tis. (20 tis. PL)

671) Ikona Krásnobrodskéj Bohorodičky (16. stor.),
Monastier otcov Baziliánov, Krásny Brod

671	1,40 € viacfarebná.....	1,40
671 PL	(108 x 165 mm).....	5,60
671 FDC		2,30

28. 10. 2018 * **100. výročie vzniku Československa** * príležitostná známka * N: I. Piačka, R: M. Činovský * OTp+OF PTC + Tiskárna Hradištko * PL: 6 ZP, TF: 1 PL * papier FL * RZ 14 : 13 ½ * FDC N: I. Piačka, R: M. Činovský, OTp PTC * náklad: 210 tis. (35 tis. PL)

672) Slovenské dievča v kroji (1932), podľa fotografie
K. Plicku (1894 – 1987)

672	1,90 € viacfarebná.....	1,90
672 PL	(102 x 118 mm).....	11,40
672 FDC		2,80
672 PaL		1,61
672 PT	nezúbkovaný PL, nominálna hodnota prečiarknutá, číslované, príloha katalógu výstavy C-S Salon 2018	

9. 11. 2018 * **Vianočná pošta 2018** * príležitostná známka * N: L. Mészárosová, GÚ: V. Rostoka * OF Tiskárna Hradištko * PL: 50 ZP, TF: 2 PL * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N: Ch. Peter, NP: V. Csábiová, GÚ: V. Rostoka, OF BB print * náklad: 1 mil.

673) Detská kresba Vianočného anjela

673	T2 50g (0,50 €) viacfarebná	0,50
673 FDC		1,40

9. 11. 2018 * **Vianoce 2018: Paramenty – liturgické textilie** * príležitostná známka * GÚ: V. Rostoka * OF Tiskárna Hradištko * PLa: 50 ZP (A), TF: 2 PLa, PLb: 8 ZP (A) + 8 K, TF: ? PLb (? s kupónmi „Tichá noc“ + ? s nepotlačenými kupónmi); ZZ: 10 ZP (B), TF: 6 ZZ * papier FL (A), samolepiaci BP (B) * HZ 13 ½ (A), vlnitý výsek 9 ½ : 9 ¾ (B) * FDC GÚ: V. Rostoka, OF BB print * náklad: A – 1,512 mil. (30 tis. PLa + 1,5 tis. PLb), B – 300 tis. (30 tis. ZZ)

674) Detail kazuly – vrchného liturgického odevu kňaza, pol. 15. stor., Spišské Podhradie

674A	T2 50g (0,50 €) viacfarebná, známka z PL.....	0,50
674B	T2 50g (0,50 €) viacfarebná, známka zo zošitka .	0,50
674 PLb	(208x130 mm)	4,00
674 FDC		1,40
674 ZZ		5,00
674 CP		0,90

**Vydáva ZSF v Bratislave
pre vnútornú potrebu**

Adresa redakcie:

Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava

Mobil: 0911 289 346

E-mail: zsfslov@gmail.com

Redakčná rada:

Lubomír Floch - predseda
Zdeněk Baliga, Ján Mička,
Jozef Oško, Jozef Vangel

Redakcia:

Zdeněk Baliga - šéfredaktor,
Iveta Valašková,
Miroslav Gerec

Obálku navrhol:

Lubomír Floch

Grafická úprava:

Vydavateľstvo a grafické
štúdio **ČADRA**

mobil: 0915 80 50 20

WEB: www.lacna-tlac.sk

Ročník: XX.

Číslo: 4/2018

Náklad: 250 ks

Strán: 32

Uzavierka: 6.12.2018

Dané do tlače: 11.12.2018

Vyšlo: 14.12.2018

ISSN 1338-2098

Úvodník

Pristupujme zodpovedne k daniu v ZSF!.....4

Dokumenty ZSF

Darujte 2 % zo zaplatenej dane pre ZSF4

Uznesenie z Rady ZSF zo dňa 1.12.2018.....5

Slovenská známka

Známková tvorba SR v IV. štvrťroku 20186

Príležitostné pečiatky a kašety v IV. štvrťroku 2018.....12

Naše hárčeky obdivuje celý svet.....18

Najkrajšia Slovenská poštová známka roka 201819

Výstavy

Po výstave PRAGA 2018.....19

Literatúra

Filatelistická monografia, aká tu ešte nebola!21

Recenzia publikácie

Júliusa Molnára a Wiliama Schmidta22

Z klubov a regiónov

Spolupráca KF ZSF 52-19 Trenčín s HBSV - ARGE

MILITARIA AUSTRIACA PHILATELIA WIEN23

Americká FDC ako Bohemo - Slovacikum25

Výstava 100. výročie ukončenia 1. svetovej vojny

a vzniku Československa 1918 - 2018 26

Spoločenská kronika

Laureát Ceny ZSF za rok 2017 28

Okrúhle jubileum PaedDr. Andreja Janovského..... 28

Životné jubileum Jozefa Koreného29

Zomrel Norbert Feiner..... 30

Opustil nás pán Ladislav Kukliš 30

Pristupujme zodpovedne k daniu v ZSF!

Vážení členovia Zväzu slovenských filatelistov! Budúci rok bude rokom 50. výročia ustanovenia Zväzu slovenských filatelistov, rokom 2. snemu ZSF a volieb do výborov KF, ZKF, predsedu a Rady ZSF. Chcem Vás vyzvať, aby ste dôstojne pristupovali k návrhom a voľbám vo svojich KF. Ja osobne už nebudem kandidovať za predsedu ZSF, a preto Vás prosím, aby ste navrhli kandidáta, resp. kandidátov na túto funkciu. Dajte zvoleným delegátom mandát na novú Radu a predsedu ZSF.

Chcem sa Vám poďakovať za Vašu organizačnú prácu v kluboch filatelistov pri

propagácii našej organizácie usporiadaním propagačných filatelistických výstav k 100. výročiu vzniku Československa a prvej československej poštovej známky od Holíča, Nitry, Trenčína, Bratislavy, Liptovského Mikuláša až po Košice.

Prajem Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov a veľa zdravia do nového roku 2019.

*Miroslav Ňaršík,
predseda ZSF*

Darujte 2 % zo zaplatenej dane pre ZSF

Dovoľujeme si Vás, milí čitatelia, aj v budúcom roku poprosiť o darovanie 2 % zo zaplatenej dane nášmu občianskemu združeniu Zväzu slovenských filatelistov, ktorý sa uchádza o vašu podporu. Vďaka tejto podpore chceme realizovať rôzne aktivity a projekty ako v mládežníckej filatelii, tak aj vo výstavnej činnosti.

V prílohe nasledujúceho čísla Spravodajcu Vám zašleme tlačivo Vyhlásenie o poukázaní sumy do výšky 2% zaplatenej dane, ktoré je potrebné s Potvrdením o zaplatení dane predložiť svojmu miestnemu príslušnému správcovi dane (daňovému úradu podľa Vášho bydliska) do 30. apríla 2019, v ktorom sa vykonáva ročné zúčtovanie za predchádzajúce zdaňovacie

obdobie. Prílohou vyhlásenia je aj Potvrdenie o zaplatení dane od zamestnávateľa o tom, že daň za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, bola zaplatená.

Minimálna výška, ktorú môžete darovať, je 3,32 €. Kompletný postup sa nachádza na stránke www.rozhodni.sk.

Údaje o prijímateľovi:

Obchodné meno, sídlo: Zväz slovenských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava

Právna forma: Občianske združenie

Identifikačné číslo prijímateľa (IČO/SID): 00178 039.

Za Vašu priazeň a podporu Vám srdečne ďakujeme.

Sekretariát ZSF

UZNESENIE

zo 14. zasadnutia Rady ZSF konaného dňa 1. 12. 2018 v Bratislave

I. RADA ZSF BERIE NA VEDOMIE:

- 1) Plnenie provizórneho rozpočtu ZSF na rok 2018 do 31. 10. 2018
- 2) Ukončenie funkcie predsedu RR Spravodajcu ZSF Doc. Ľ. Flocha k 31. 12. 2018
- 3) Udelenie bronzových ČO ZSF: Eduard Čenteš, Apolónia Lantošová - obaja KF 52-13 Holíč, Ing. Ján Koprda, Mgr. Marek Horváth, Ing. Vladimír Hutník - všetci KF 52-51 Nitra
- 4) Vyhodnotenie Zmluvy o spolupráci so SP, a. s., za rok 2018
- 5) Vyhodnotenie spolupráce s MDV SR za rok 2018
- 6) Návrhy na zmenu Stanov ZSF a Etického kódexu členov a funkcionárov ZSF

II. RADA ZSF SCHVAĽUJE:

- 1) Udelenie Ceny ZSF za rok 2017 pánovi Stanislavovi Helmešovi
- 2) Udelenie strieborných ČO ZSF: Ivan Baláž, Ing. Anton Bobřík, PaedDr. Ivan Hnáť, Ing. Mária Hudecová - všetci KF 52-13 Holíč, Milan Prilepok KF 52-15 Nitra, Ing. Pavol Dodok, Oskár Jančár, Ing. Igor Kazov, Marek Zvalo - všetci KF 52-51 Nitra
- 3) Udelenie zlatých ČO ZSF: PaedDr. Josef Šolc KF 52-13 Holíč, Ing. Imrich Bedáč, Mgr. Michal Hudec - obaja KF 52-15 Nitra, Jozef Somora KF 52-40 Partizánske, Ladislav Fekete, Blanka Hamarová, Ing. Ivan Krivošík, Peter Slovák, MVDr. Milan Šajgalík - všetci KF 52-51 Nitra, Doc. Igor Benca, akad. mal., akad. mal. Karol Felix - nečlenovia ZSF
- 4) Prerozdelenie publikácií:
90 ks **Dni filatelie Slovenska 35 ročníkov (1984-2018)** podľa miesta konania Dní filatelie

ZKF Ba 3 ks prevzal Ing. M. Bachratý, ZKF ZsK 7 ks prevzal M. Ľaršík, ZKF SsK 24 ks prevzal Ing. J. Vangel, ZKF VsK 3 ks prevzal Ing. Z. Baliga, Rada ZSF 10 ks a zostatok 43 ks na sekretariáte ZSF pre autorov prednášok.

150 ks **25 rokov slovenskej známkovej tvorby** podľa členskej základne z roku 2018 na 10 členov jednu publikáciu:

ZKF Ba 18 ks prevzal Ing. M. Bachratý, ZKF ZsK 37 ks prevzal M. Ľaršík, ZKF SsK 22 ks prevzal Ing. J. Vangel, ZKF VsK 16 prevzal Ing. Z. Baliga, Rada ZSF 10 ks a zostatok 47 ks na sekretariáte ZSF pre reprezentačné účely do zahraničia.

- 5) Zasadnutia Rady ZSF na rok 2019: 2. marec, 8. jún, 7. september, (7. december upresní nová Rada ZSF)
- 6) Návrh Zmluvy o spolupráci so SP, a. s., na rok 2019
- 7) Návrh Plánu spolupráce s MDV SR na rok 2019
- 8) Etický kódex členov a funkcionárov ZSF schváliť na zasadnutí 2. snemu ZSF

III. RADA ZSF UKLADÁ:

- 1) Doplniť a predložiť návrh zmluvy o spolupráci so SP, a. s., na rok 2019
zodpovedný: Ing. Miroslav Bachratý
termín: 15. 12. 2018
- 2) Prerokovať s vystavovateľmi účasť na zahraničných výstavách
zodpovedný: predseda ZSF
termín: 31. 1. 2019
- 3) Vypracovať koncepciu Spravodajcu ZSF na rok 2019
zodpovedný: RNDr. Vojtech Jankovič
termín: 28. 2. 2019

4) Vypracovať správy o činnosti jednotlivých komisií ZSF
zodpovední: predsedovia komisií ZSF
termín: 30. 4. 2019

5) Vytlačiť a zaslať preukazy exponátov vystavovateľom
zodpovedný: tajomník ZSF
termín: 31. 12. 2018

ZNÁMKOVÁ TVORBA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V IV. ŠTVRŤROKU 2018

Doc. Ing. Lubomír Floch, PhD.

Uzatvárame ďalší ročník známkovej tvorby v roku s osmičkou na konci. Bol prijatý s veľkým očakávaním, pretože v osmičkovom roku bolo mnoho významných jubileí. Emisný program je naplnený výdaním 25 známok. Konštatujeme, že pôvodný zámer vydávať ročne 20 známok sa nedarí naplňovať. Dopyt po nových známkach s prítiažlivou témou bol zo strany občianskej verejnosti a jej inštitúcií vyšší, ako je proklamovaná kapacita emisného programu. Bol zaujímavý z viacerých pohľadov. V štvrtročných hodnoteniach som sa zameriaval na jeho rôzne aspekty, najmä na tie, ktoré sú zaujímavé z filatelistického pohľadu. Verím, že sa stotožňujeme v názore, že filatelia má prinášať radosť zo zbierania poštových cenín, má prinášať pocit, že vynaložené finančné prostriedky vynakladáme účelne, že zakladáme do svojich albumov známky, ktoré budú časom primerane zhodnotené. Nepodarilo sa nám premôcť tabu v myslení vydavateľa, že vydáva poštové známky predovšetkým pre potreby poštovej prevádzky. Tvrdíme, že ich vydáva „aj“ pre potreby poštovej prevádzky, ale prinajmenej aj pre ich zberateľov. Jednoduché počty ukazujú, že poštové známky sú pre vydavateľa tovarom s najvyššou pridanou hodnotou, aká existuje na našom trhu. Málo by sa znova otvoril diskusné fórum na tému nominálna hodnota poštových cenín a názory filatelistov na ich výšku a účelnosť. Naposledy sa o tom diskutovalo na XXI. Dňoch filatelie v roku 2004 v Bratislave. Vydávanie

známok s nelogickou nominálnou hodnotou by malo byť po diskusii s filatelistami prehodnotené. Mala by byť daná do súladu ich nominálna hodnota a spoločenský význam motívov, udalostí, osobností, s ktorými sa pri vydávaní známok počíta.

Autorsky končím s prácou na obsahu tejto rubriky. Po piatich rokoch odovzdávam štafetu vedúcemu redaktorovi, Ing. Zdenovi Baligovi, ktorý sa v tomto roku stal zástupcom ZSF v Námetovej komisii Ministerstva dopravy a výstavby SR. Z tejto pozície bude mať informácie o známkovej tvorbe z prvej ruky. Želám mu, aby mal správny pohľad na dianie v našej známkovej tvorbe a dobré pero, ktorým ju bude komentovať.

Ochrana prírody: Slovenské minerály – libethenit a euchroit

Katalógové informácie o emisii Ochrana prírody boli z redakčných dôvodov uverejnené už v Spravodajcovi 2018(3), a preto ich nehladáajte na obálke tohto čísla.

Libethenit je medzi zahraničnými minerálmi a zberateľmi pravdepodobne najznámejším minerálom z územia Slovenska. Ložisko Podlipa pri Ľubietovej je dodnes najvýznamnejšou lokalitou tohto minerálu na svete. Jeho názov je odvodený od vtedajšieho nemeckého názvu obce Ľubietová – Libethen. Na jeho význam poukazuje aj to, že jeho kryštál je ústredným motívom loga Slovenskej mineralogickej

spoločnosti, pokračovateľky 2. najstaršej mineralogickej spoločnosti na svete založenej v roku 1811 v Banskej Štiavnici.

Libethenit tvorí sýtozelené až zelenočierné kryštály. Na známke a analogickej pohľadnici (116 CM 669/18) je vyobrazený charakteristický tmavozelený kryštál libethenitu z dolnej Ladislavovej štolne v Lubietovej. Na prítlači obálky prvého dňa (FDC 669) je zobrazená typická vzorka korodovaného kremeňa s libethenitovými kryštálmi. Na medzihárčí je zobrazený nátekovitý agregát malachitu, tak isto z Lubietovej, z ložiska Podlipa.

Euchroit je jeden z najkrajších slovenských sekundárnych minerálov. Jeho názov je odvodený z gréckeho slova „euchros“ čo znamená, nádherne sfarbený. Kryštály sú najčastejšie smaragdovozelenej, zriedkavejšie modrozelené farby. Najvýznamnejšou lokalitou tohto minerálu na svete je dodnes Lubietová - Svätodušná. Tvorí až vyše 1 cm veľké kryštály, niekedy zoskupené do nádherných až niekoľko centimetrov veľkých agregátov (Daniel Ozdín www.pofis.sk). Všetky zobrazené kryštály na známke (Pofis 670), na výrobkoch POFIS-u (FDC pečiatke, príležitostnej pečiatke (PPP 59/18), na analogickej pohľadnici (117 CM 670/18) sú kryštály euchroitu z Lubietovej. Dvojkryštál euchroitu je motívom prítlače na FDC 670.

Tandem autorov, akad. mal. Karol Felix, autor výtvarného návrhu známky, a akad. mal. Rudolf Cigánik, rytec známky, vytvorili pôsobivé dielo, ktoré filatelisti prijali s veľkým potešením. Známk (Pofis 669 a 670) ako

sútláč v UTL(6) vytlačila tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s. technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom. Nominálna hodnota 1,65 € reprezentuje poplatok za doručenie vnútroštátneho listu 2. triedy do 1000g! Boli vydané dve obálky prvého dňa (FDC 669 a 670) a dve analógové pohľadnice 116 CM 669/18 a 117 CM 670/18.

UMENIE: Ikona Krásnobrodскеj Bohorodičky

V roku 2018 Prešovská archieparchia oslávila 200 rokov od jej ustanovenia. Na poštovej známke vydané k tomuto jubileu je vyobrazená jedna z najvzácnejších ikon na území archieparchie, „Krásnobrodská ikona Bohorodičky“. Prvýkrát je písomne evidovaná v roku 1603, no trauje sa, že bola známa o niekoľko storočí skôr. Hoci monastier i s chrámom zhorel (1603), ikona sa zázračným spôsobom zachránila nepoškodená. Pôvodná ikona bola pravdepodobne obdĺžnikového formátu (110 × 75 cm). Zobrazuje Presvätú Bohorodičku a Ježiša Krista ako dieťa. Výnimočnosť ich zobrazenia sa týka oblečenia aj textov na ikone. Na zvitku, ktorý drží Ježiš Kristus, je dnes už veľmi slabo čitateľný nápis v cirkevnom slovanskom jazyku. Ide o citát z Evanjelia podľa sv. Jána: „Prv ako bol Abrahám, Ja Som“ (Jn 8, 58). V dolnej časti ikony je ďalší slabo čitateľný nápis. Poškodenú ikonu v roku 1769 premalovali a v roku 1972 bola reštaurovaná. Pri poslednej úprave bolo od ikony oddelené strieborné opláštenie pochádzajúce z druhej polovice 17. storočia a drevený podklad. Po zničení monastiera v roku 1915 i počas prenasledovania gréckokatolíckej cirkvi ikonu ukrývali miestni veriaci. V súčasnosti sa ikona nachádza v Kaplnke bl. Pavla Petra Gojdiča v Monastieri Zoslania Svätého Ducha v Krásnom Brode (Juraj Gradoš www.pofis.sk).

POSVÄTENIE ZNÁMKY ARCIBISKUPOM
A METROPOLITOM JÁNOM BABJAKOM SJ

Vynikajúcu grafickú úpravu návrhu známky i UTL(4) vytvoril akad. mal. Vladislav Rostoka a známku rovnako vynikajúco vyryl František Horniak. Vznikla nádherná, oku ľúbivá známka. Jej tlač ako upravený tlačový list UTL(4) s kupónom v medzihárčí len umocňuje dojem z jej krásy. UTL(4) vytlačila tlačiareň Tiskárna Hradištko, s.r.o. v spolupráci s Poštovní tiskárnou cenin Praha, a. s. technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom. K známke (Pofis 671) v hodnote 1,40 € bola vydaná FDC 671 a príležitostná pečiatka PPP 72/18 (19.10.2018).

Inaugurácia a posvätenie známky sa uskutočnilo 10. novembra v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove ako súčasť oslavy jubilejného roka prešovskej archieparchie (<https://www.pofis.sk/blog/2018/11/8/inauguracia-postovej-znamky-umenie-ikona-krasnobrodskaj-bohorodicky>).

100. výročie vzniku Česko - Slovenska

Slováci a Česi, dva blízke slovanské národy, sa od konca 10. storočia vyvíjali v osobitných štátnych útvaroch, avšak celé toto obdobie sa vzájomne kultúrne ovplyvňova-

li. Od roku 1526 boli územia nimi obývané súčasťou habsburskej monarchie, avšak s rozdielnym štátoprávnym postavením. Slovensko bolo súčasťou Uhorského kráľovstva (od r. 1000), české krajiny tvorili súčasť habsburského dedičstva v rámci Svätej rímskej ríše národa nemeckého. Od konca 18. storočia v habsburskej ríši postupne narastal národnostný útlak nenemeckých a nemaďarských národností, ktorý vyvrcholil po rakúsko-maďarskom vyrovnaní v roku 1867. Snaha vymaniť sa spod národnostného útlaku

viedla od konca 19. storočia k prehľbovaniu slovensko - českej spolupráce s cieľom národného oslobodenia oboch národov. Táto snaha vyvrcholila počas prvej svetovej vojny, keď Slováci a Česi najprv v zahraničí a neskôr aj doma začali bojovať za svoje národné oslobodenie. Pod vedením Čecha T. G. Masaryka a Slováka M. R. Štefánika bola v zahraničí vytvorená Česko - slovenská národná rada a zahraničné vojsko (*légie*), ktoré presvedčili dohodové mocnosti o účelnosti vytvorenia česko - slovenského štátu. Česko - Slovensko bolo vyhlásené 28. októbra 1918 v Prahe a Slováci sa k nemu pripojili Deklaráciou slovenského národa 30. októbra 1918. Mierové zmluvy z Versailles z roku 1919 a 1920 noví štát uznali pod názvom Československá republika (Anton Hrnko www.pofis.sk).

Znáмка Pofis 672 je umeleckým stvárnením fotografie slovenského dievčaťa v kroji z Liptovskej Lúžnej (K. Plicka, 1932). Ako sa vyjadril autor návrhu známky, akad. mal. Igor Piačka pri jej inaugurácii, inšpiroval sa nerealizovaným výtvarným návrhom prvej československej známky, kde je tiež znázornená mladá žena, symbolizujúca nádej novovzniknutej republiky.

Tému 100. výročia vzniku Československej republiky (ČSR) chcel odľahčiť od portrétov politikov a politických udalostí tej doby. Symbolizuje nádej, že nový štát sa chcel stať skutočným domovom oboch národov. Umelecké stvárnenie i rytecký prepis vyvolali nadšený súhlas so samotnou známkou, i s jej sprievodnými filatelistickými produktmi. Poňatie témy vyvolalo mnoho nesúhlasných vyjadrení filatelistov na webovej stránke Pofisu. Za všetky pripomienky uvádzam len jeden. „Naozaj pekná známka, ale čo to má spoločné s ČSR a jej výročím?“ Kto má záujem, môže sa s nimi zoznámiť na <https://www.pofis.sk/katalog/produkty/znamka-2018-100-vyrocie-vzniku-cesko-slovenska>.

Rytec známky doc. akad. mal. Martin Činovský, ArtD. vytvoril dielo vysokej kvality. Škoda, že do zámeru vydavateľa vydať známku ako tlačový list o 6 známkach (TL (6)) sa nedostal informačný nápis 100 rokov vzniku Československa. Jednoducho, filatelistom tam chýba. Mnohí neinformovaní zberatelia zajasali, že máme ďalšiu známku na tému Slovenské kroje. Časť filatelistickej verejnosti by bola privítala tlačový list so štyrmi známkami. Vzhľadom na výšku nominálnej hodnoty známky, šesťznámkový TL vnímajú ako útok vydavateľa na ich peňaženky. Na FDC 672 je budova Tatra banky v Martine, kde bola prijatá Deklarácia slovenského národa. Ozdobná obruba deklarácie zároveň rámuje túto budovu. Jeden z filatelistov si povzdychol „škoda, že uvedenie známky a FDC nebolo v Martine, kde to aj historicky zapadá do kontextu. O chýbajúcej príležitostnej pečiatke s textom „Martin-ská deklarácia“, už ani nehovoriac. Okrem známky a FDC boli vydané dve príležitostné pečiatky (PPP 63/18, PPP 66/18) a pamätný list (065 PaL 672/18). Produktom Pofisu je tiež bronzová plaketa „100. vý-

ročie vzniku Česko - Slovenska“. Informácie o nej sú v zvláštnnej ponuke na (<https://www.pofis.sk/katalog/produkty/zvlastna-ponuka-2018-bronzova-plaketa-100-vyrocie-vzniku-cesko-slovenska>).

Vianočná pošta 2018

Vianočná pošta – výnimočný projekt, ktorý organizuje Slovenská pošta od roku 1999, je už neodmysliteľnou súčasťou obdobia spojeného s najkrajšími sviatkami roka. Aj v tomto roku vydala Slovenská pošta príležitostnú poštovú známku z tohto emisného radu. Námet detskej známky (Pofis 673) pochádza od Lindy Mészárosovej, žiačky ZŠ Rozmarínová 1 v Komárne, ktorej kresba anjela sa stala podkladom pre výtvarný návrh známky. Motív na obálku prvého dňa (FDC 673), Sv. Mikuláša, nakreslil Christopher Peter, žiak Spojenej školy Hradná 7 z Komárna, a kresbu vianočného kapra ako podklad pre výtvarný návrh FDC pečiatky zhotovila Viktória Csábiová, opäť žiačka zo školy ZŠ Rozmarínová 1 v Komárne. Podklady vybrala Realizačná komisia známkovej tvorby SP, a. s. z kresieb, ktoré deti v rámci Vianočnej pošty 2017 spolu s listami posielali Ježiškovi. Grafickú úpravu výtvarných návrhov zhotovil akad. mal. Vladislav Rostoka. (Odbor komunikácie, SP, a.s. www.pofis.sk). V dielni Adriána Ferdu vznikli štyri príležitostné pečiatky, ktoré sú vyobrazené v článku „Príležitostné pečiatky a kašety“ v tomto časopise.

Vianoce 2018: Paramenty – liturgické textilie

Ako motív pre titulnú známku (Pofis 674) bol použitý obraz Madony apokalyptického typu „Virgo in sole“ (Žena odetá slnkom) s Ježišom v náručí, z centrálnej časti križa na dorzálnnej (zadnej) časti kazuly, vrchného liturgického odevu kňaza slúžiaceho bohoslužby. Kazula reprezentuje vzácny príklad

používania luxusných talianskych hodvábných zamatov na území Slovenska. Pochádza z majetku Spišského rímskokatolíckeho biskupstva v Spišskom Podhradí a bola vyrobená približne v polovici 15. storočia. Obraz kríža je vyobrazený na prítlači na FDC. Podrobný popis vyobrazení na kazule je v informačnej kartičke k FDC (*Eva Hasalová* www.pofis.sk).

Akad. mal. Vladislav Rostoka vytvoril pôsobivú známku vystihujúcu ducha Vianoc. Filatelisti ju prijali s nadšením. Znova vyšla ďalšia „večná známka“, ktorej hodnota bude s časom rásť. Teda, v dobe, pokiaľ bude platiť eurová mena. Komentáre na webe Pofisu prijali známku jednoznačne kladne. Znamku vytlačila ofsetom tlačiareň Tiskárna Hradištiko, s.r.o. v tlačových listoch o 50 známkach. FDC 674 bola vytlačená ofsetom v BB PRINTe, s.r.o. v Bratislave. Ten istý motív známky sa objavuje na známkovom zošitku (090 ZZ 674/18), na UTL(8) venovanom 200. výročiu vianočnej piesne *Tichá noc*, i na celinovej pohľadnici 026 CP 674/18. Pozoruhodné je, že QR kód z kupónu známky obsahuje melódiu piesne „Tichá noc“. Stačí ho zosnímať do mobilného telefónu a vypočuť si známu melódiu.

Zo zberateľského hľadiska sú zaujímavé dva rôzne piktogramy v ľavom dolnom rohu TL(50) a logo Slovenskej pošty na kupóne v ľavom hornom rohu UTL(8). Upozorňujem, že známky z TL(50) sú na bielom papieri, UTL(8zn.+8k) sú tlačené na nažltom papieri, obidve fluorescenčne reagujú na UV svetlo (*fl*). Tento fakt hovorí, že z filatelistického hľadiska sa jedná o dve kvalitatívne rozlíšené. Tak isto pri známkach zo známkového zošitka sa jedná vzhľadom na odlišné oddeľovanie známok a ich necitlivosť k UV svetlu o odlišnú filatelistickú kvalitu, ktorá by mala byť tiež pri katalogizácii odli-

šená. Som toho názoru, že nestačí uviesť číslo Pofis 674, ale sa jedná o čísla 674a, 674b, 674c. Bolo by vhodné, keby si tento filatelistický pohľad osvojil aj vydavateľ slovenských poštových známok.

Otomanský manuskript z Bašagičovej zbierky. Spoločné vydanie s Tureckom

Safvet beg Bašagić (1870 – 1934) bol významný sarajevský literát, historik a jazykovedec. 30 rokov zbieral po celom Balkáne rukopisy a tlače, predovšetkým práce juhoslovanských autorov. Chcel sústrediť a zachovať obraz juhoslovansko - moslimského literárneho dedičstva. UNESCO v roku 1997 zapísalo rukopisy Bašagičovej knižnice do programu Pamäť sveta. Bašagić predal v roku 1924 väčšiu časť svojej zbierky Univerzitnej knižnici v Bratislave, lebo ju „chcel mať v bezpečí“. Fond rukopisov obsahuje 598 diel z obdobia 12. až 19. storočia (*Klára Mészárosová* www.pofis.sk).

Výtvarný návrh známky (*Pofis 675*) vytvoril Adrián Ferda. Vytvoril kompozične i farebne príťažlivý celok, skratka, je to pekná známka. Na známke sú motívy z rukopisu *Ma'rifetnâme (Kniha vied)* od učenca a súfiho Ibráhima Hakkî-ho (1705 – 1772). Táto encyklopedická práca sa zaoberá stvorením sveta, nebom, rajom anjelov, Slnkom a Mesiacom, moriami, zemepisom, anatómiou, vierou a vzdelanosťou. Na prítlači FDC 675 sú zobrazené ukážky ilustrácií z manuskriptu, na pečiatke FDC je zobrazený detail z reliéfu koženého prebalu knihy. Znamka bola vydaná mimo pôvodného emisného plánu známok z iniciatívy Ministerstva zahraničných vecí SR ako spoločné slovensko – turecké vydanie. Slovenská a turecká verzia obrazu známky a kupónov je totožná, líšia sa v sprievodných textoch na známke, na okrajoch TL a počte známok

na TL. Známku vytlačila ofsetom tlačiareň Tiskárna Hradištko, s.r.o., FDC vytlačila ofsetom BB PRINT, s.r.o. Bratislava. UTL(4) má dva rôzne kupóny, špecialisti sa majú na čo tešiť. Menej sa bude tešiť peňaženka filatelistov. Na zaplnenie albových políčok budú potrebovať tri UTL.

Deň poštovej známky:

A. Mucha – Hradčany

Alfons Mucha (1860 – 1939) bol v čase, keď ho požiadali o vytvorenie prvých známok Československej republiky, svetovo významným priekopníkom a vrcholným predstaviteľom výtvarného smeru secesie. Jeho umelecké diela sa stali neoddeliteľnou súčasťou československej známkovej tvorby počas rokov existencie spoločného štátu a neprestávajú ňou byť ani v súčasnosti. Mucha si pri návrhu svojich Hradčian dovolil „umeleckú licenciu“ v podobe zásahu do pohybu vesmírnych telies. Vychádzajúce Slnko, symbol nádeje, síce nad Hradčanmi nevychádza, ale umelcov zámer bol jasný. Pri tvorbe výtvarných návrhov prvých čs. známok nebola panoráma Hradčian jedinou alternatívou. Existuje krásny Muchov návrh s motívom dievčaťa ako symbol oslobodenej vlasti. Sú známe ďalšie jeho známky s námetom zobrazujúce husitského kňaza s kalichom, ako i s námetom letiaceho sokola, ktoré slúžili ako prvé novinové známky. Muchu preslávili nielen veľmi cenené divadelné plagáty pre legendárnu parížsku hereckú hviezdu Sarah Bernhardtovú, návrhy interiérov a šperkov,

ale i prvých československých bankoviek, ba dokonca i uniforiem polície, ktoré ako vlastenec zhotovil pre mladú republiku bezplatne (*Peter Osuský: www.pofis.sk*). Svetoznáme je jeho veľkolepé životné dielo 20 obrovských plátien „Slovanská epopej“ vystavené na zámku v Českom Krumlove (https://cs.wikipedia.org/wiki/Slovansk%C3%A1_epopej).

Akad. mal. Vladislav Rostoka vytvoril prítlačlivý výtvarný návrh známky (*Pofis 676*) s portrétom A. Muchu na kupóne a obálku prvého dňa (*FDC 676*). Na FDC je originálna pritlač v podobe Muchovho portrétu vytvoreného pomocou filatelistických perforačných otvorov. Je to originálny tvorivý nápad, s ktorým som sa v známkovej tvorbe doteraz nestretol. Filatelistická obec prijala priaznivo známku aj FDC vydanú 3.12.2018. Známkou vytlačila ofsetom tlačiareň Tiskárna Hradištko, s.r.o. (ČR) s 30 známkami a 30 kupónmi na tlačovom liste. Tlačová forma obsahovala dva tlačové listy, čo dokumentujú piktoqramy na ľavom dolnom okraji TL. FDC vytlačila ofsetom BB PRINT, s.r.o. Bratislava. V platnom sadzobníku Slovenskej pošty, a. s. sa nenachádza použitie pre nominálnu hodnotu 0,95 €. Logické by bolo 1,00 €, reprezentujúce poštový poplatok za list do 50g do Českej republiky. Inaugurácia známky sa uskutoční 18.12.2018 na oslave Dňa slovenskej známky a filatelie v zasadačke generálneho riaditeľa Slovenskej pošty, a. s. v Bratislave.

Príjemné prežitie Vianoc,
veľa šťastia, zdravia a zberateľských úspechov
v novom roku Vám praje sekretariát a Rada ZSF

PRÍLEŽITOSTNÉ PEČIATKY A KAŠETY V IV. ŠTVRTROKU 2018

Doc. Ing. Lubomír Floch, PhD.

V rubrike sú zaradené pečiatky (34) od začiatku októbra do konca decembra. Sú zoradené podľa dátumu vydania. Dominujú v nich témy spojené so storočnicou založenia Československa (9), náboženské motívy (7) a filatelistické motívy (5). Všetky majú čiernu farbu, okrem PPP 58/18, ktorá je modrá. Pokiaľ by sa vydavateľ dôsledne držal zavedenej konvencie, modré mali byť aj PPP 77/18 a 84/18, pretože ich

téma je rýdzo športová. Ako autor väčšiny z nich opäť dominuje Adrián Ferda (27).

Za obrazovou časťou nasledujú doplnkové informácie, ktoré rozvíjajú poznanie o tom, čo sa kde udialo nielen z filatelistického hľadiska. Kto sa chce dozvedieť viac, môže kliknúť na odkaz, čím získa prístup k elektronickej informácii. Pečiatky použité na FDC sú vyobrazené na vnútornej strane obálky časopisu.

Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania	Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania
	80. výročie autonómie Slovenska. Adrián Ferda, PPP 57/18. Pošta Močenok, 05.10.2018.		Medzinárodný maratón mieru. Viliam Gaál, PPP 58/18. Pošta Košice 1, 07.10.2018.
	Inaugurácia poštových známok Ochrana prírody: Slovenské minerály. Adrián Ferda, PPP 59/18. Pošta Lubietová, 12.10.2018.		Odhalenie a požehnanie busty Sv. Jána de La Salle. Adrián Ferda, PPP 60/18. Pošta Močenok 17.10.2018.
	Ludovít Štúr prichádza. Adrián Ferda, PPP 61/18. Pošta Štúrovo 1, 19.10.2018.		Dočasná vláda v Skalici 6.11.1918. Adrián Ferda, PPP 62/18. Pošta Skalica 1, 25.10.2018.
	100. výročie vzniku Česko - Slovenska. Akad. mal. Igor Piačka, PPP 63/18. Pošta Bratislava 1, 26.10.2018.		Jubilejná filatelistická výstava CS Salon 2018. Adrián Ferda, PPP 64/18. Pošta Bratislava 1, 27.10.2018.

Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania	Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania
	100. výročie vzniku ČSR a vydania prvej Československej známky. Adrián Ferda, PPP 65/18. Pošta Bratislava 1, 27.10.2018.		100. výročie vzniku Česko - Slovenska - M.R. Štefánik. Adrián Ferda, PPP 66/18. Pošta Močenok, 31.10.2018.
	100. výročie vzniku Česko - Slovenskej republiky. Adrián Ferda, PPP 67/18. Pošta Holíč 1, 02.11.2018.		100. výročie vzniku Česko - Slovenskej republiky. Adrián Ferda, PPP 68/18. Pošta Malacky, 03.11.2018.
	Počta vojakom 1. Svetovej vojny. Adrián Ferda, PPP 69/18. Pošta Žilina, 05.11.2018.		130 rokov kúpele Hammam. Adrián Ferda, PPP 70/18. Pošta Trenčianske Teplice, 08.11.2018.
	Odhalenie pomníka obetiam 1. a 2. Svetovej vojny. Adrián Ferda, PPP 71/18. Pošta Močenok, 09.11.2018.		200. výročie zriadenie Prešovskej archieparchie. Juraj Gradoš, PPP 72/18. Pošta Prešov 1, 10.11.2018.
	100. výročie ukončenia veľkej vojny. Marek Sobola, PPP 73/18. Pošta Žilina 5, 11.11.2018.		Slávnostné otvorenie Vianočnej pošty. Adrián Ferda, PPP 74/18 Pošta Rajecká Lesná, 14.11.2018.
	140 rokov 1. poštového úradu. Adrián Ferda, PPP 75/18. Pošta Močenok, 16.11.2018.		25. výročie kaplnky v Turzovke. Adrián Ferda, PPP 76/18. Pošta Močenok, 23.11.2018.

Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania	Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania
	Zasadnutie ZOK SR. Adrián Ferda, PPP 77/18. Pošta Michalovce, 23.11.2018.		THAILAND 2018. Adrián Ferda, PPK 02/18. POFIS, 28.11.2018.
	Výstava: Pečiatka v poštových službách. Marek Čaplovič, PPP 78/18. Pošta Banská Bystrica, 28.11.2018.		100 rokov prvej poštovej známky Československa – výstava. Adrián Ferda, PPP 79/18. Pošta Liptovský Mikuláš, 28.11.2018.
	750. výročie Villa Nova. Adrián Ferda, PPP 80/18. Pošta Spišská Nová Ves, 29.11.2018.		Pamätník obetiam 1. svetovej vojny v Lalinku. Marek Sobola, PPP 81/18. Pošta Divina, 30.11.2018.
	75 rokov Klubu filatelistov v Holiči. Stanislav Susa, PPP 82/18. Pošta Holič, 30.11.2018.		Vianočná pošta 2018. Adrián Ferda, PPP 83/18. Pošta Rajecká Lesná, 03.12.2018.
	Filip Bleho - majster sveta a Európy v karate. Adrián Ferda, PPP 84/18. Pošta Močenok, 07.12.2018.		4. regionálny deň poštovej známky. Adrián Ferda, PPP 85/18. Pošta Banská Bystrica 1, 08.12.2018.
	Vianočná pošta 2018. Adrián Ferda, PPP 86/18. Pošta Rajecká Lesná, 10.12.2018.		25. výročie komunity Kráľovnej pokoja. Adrián Ferda, PPP 87/18. Pošta Močenok, 14.12.2018.

Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania	Obraz PPP	Názov, autor, základné údaje, miesto a dátum používania
	Vianočná pošta 2018. Adrián Ferda, PPP 88/18. Pošta Rajecká Lesná, 17.12.2018.		Deň poštovej známky a filatelie. Adrián Ferda, PPP 89/18. Pošta Bratislava 1, 18.12.2018.

Doplňkové informácie k príležitostným pečiatkam:

PPP 57/18. 80. výročie autonómie Slovenska bol legálny ústavný proces. Je paradoxne, že až v nepriaznivej medzinárodno politickej situácii Československa sa vytvorili podmienky na to, aby 6. októbra 1938 bola v Žiline vyhlásená autonómia Slovenskej krajiny a vznikla jej autonómna vláda a zákonodarný Snem Slovenskej krajiny (<http://matica.sk/vyhlasenie-matice-slovenskej-k-80-vyrociu-autonomie-slovenskej-krajiny/>).

PPP 58/18. Medzinárodný maratón mieru. Podujatie získalo ďalšie prestížne ocenenie. Svetová atletická federácia (IAAF) mu za dosiahnuté športové výsledky a komplexnú organizáciu podujatia udelila známku

kvality v podobe IAAF Silver Label (<https://www.kosicemarathon.com/iaaf-silver-label/>).

PPP 59/18. Inaugurácia poštových známok Ochrana prírody: Slovenské minerály.

Slovenská mineralogická spoločnosť, obec Lubietová a Slovenská pošta, a. s. 12. októbra 2018 o 15:00 hod. uskutočnili slávnostnú inauguráciu titulnej emisie na Miestnom úrade v Lubietovej (<https://www.postoveznamky.sk/slavnostna-inauguracia-postovych-znamok-ochrana-prirody-slovenske-mineraly>).

PPP 60/18. Odhalenie a požehnanie busty Sv. Jána de La Salle. Svätý Ján de La Salle (1651 – 1719) je zakladateľom rehole Školských bratov. Príležitostná pečiatka bola zhotovená pri príležitosti 90 ročného jubilea ich príchodu do Močenku. Používala sa

v deň jubilea a ďalší týždeň na miestnej pošte Močenok. Farnosť Močenok a Občianske združenie Benesco zrealizovali pri príležitosti tohto výročia výstavbu pamätníka sv. Jána de La Salle, súčasťou ktorého je odliatok busty svätca, ktorá sa počas účinkovania školských bratov nachádzala v Biskupskom kaštieli v Močenku. Bustu posvätil nitriansky biskup Mons. Viliam Judák. (<https://benesco.sk/sv-jan-de-la-salle/>).

PPP 61/18. Ľudovít Štúr prichádza.

Príležitostná pečiarka PPP 61/18 bola zhotovená pre propagačnú filatelistickú výstavu „Ľudovít Štúr prichádza - Odkaz a sen Ľudovíta Štúra“ usporiadanú Klubom filatelistov 52-46 v Močenku (<http://matica.sk/ludovit-stur-prichadza-odkaz-a-sen-ludovita-stura/>).

PPP 62/18. Dočasná vláda v Skalici. Členmi dočasnej vlády menovanou Národným výborom československým v Prahe (6.11.1918) boli: Vavro Šrobár (*predseda*), skalický rodák Pavol Blaho, Ivan Dérer, Anton Štefánek a Kornel Stodola. Jej úlohou bolo zabrániť chaosu a anarchii na území Sloven-

ska po rozpade Rakúsko - Uhorska. Ukončila činnosť demisiou 15.11.1918. Pri príležitosti propagačnej výstavy Salon 2018 v Bratislave bol 20.10.2018 vydaný príležitostný poštový lístok (284 CDV 243/18) s prítlačou portrétov menovaných politikov (<https://www.vtedy.sk/docasna-vlada-skalica>).

Príležitostné pečiatky PPP 63/18. (100. výročie vzniku Česko - Slovenska), PPP 64/18 (Jubilejná filatelistická výstava CS Salon 2018), PPP 65/18 (100. výročie vzniku ČSR a vydania prvej Česko - Slovenskej známky), PPP 66/18 (100. výročie vzniku Česko - Slovenska - M.R. Štefánik), PPP 67, 68/18 (100. výročie vzniku Česko - Slovenskej republiky), PPP 79/18 (100 rokov prvej poštovej známky Československá - výstava v Liptovskom Mikuláši) obsahovo vyjadrujú filatelistický pohľad na výtvarné spracovanie jubilea. Viac informácií je v rubrike Známková tvorba v IV. štvrtroku roka 2018.

Smutné jubileá skončenia 1. a 2. svetovej vojny iniciovali vytvorenie súboru príležitostných pečiatok: PPP 69/18 (Pocta vojakom 1. svetovej vojny), PPP 71/18, (Odhalenie pomníka obetiam 1. a 2. svetovej vojny), PPP 73/18 (100. výročie ukončenia veľkej vojny). Ukončenia dvoch svetových vojen 20. storočia, ktoré zanechali hlbokú ranu v srdciach i myšliach občanov nášho národa a iniciovalo postavenie mnohých pomníkov ich obetiam (<https://www.teraz.sk/slovensko/pamatniki-prvej-svetovej-vojny-obrazmi/300659-clanok.html>).

PPP 81/18 je venovaná Pamätníku obeť 1. svetovej vojny v Lalinke. Podľa správy TASR, v nedeľu (11.11.2018) na cintoríne v obci Divinka - Lalinok (okres Žilina) odhalili pamätník obetiam 1. svetovej vojny. Pred pamätníkom vysadili šesť tulipánov na počesť šiestich miestnych obetí veľkej vojny. Súčasťou slávnosti bolo aj vysadenie Stromu pokoja. Autor PPP 81/18 M. Sobola je aj autorom pamätníka (<https://www.teraz.sk/regiony/na-cintorine-v-lalinku-odhalili-pamatn/360564-clanok.html>). Pozoruhodné je,

že je to prvá trojuholníková pečiatka v slovenskej pečiatkovej tvorbe. Indikuje to, že nebolo by na škodu, ak by sa pečiatková tvorba oživila o nové nápady od viacerých autorov.

PPP 70/18. 130 rokov kúpeľov Hammam. HAMMAM, v preklade z arabčiny znamená „kúpeľ“. V Trenčianskych Tepliciach bol dostavaný v roku 1888 a v roku 2018 oslavuje 130 rokov. Stavba predstavuje nielen slovenský, ale aj európsky unikát a od svojho postavenia nemá v Európe obdobu (<https://www.aktuality.sk/clanok/517415/tretie-najvacsie-kupele-na-slovensku-stoja-za-nimi-zname-mena/>). Príležitostná pečiatka pripomína toto jubileum (<https://www.pofis.sk/katalog/produkty/peciатka-2018-130-rokov-kupele-hammam>).

PPP 72/18. 200. výročie zriadenie Prešovskej archieparchie. Podrobné informácie nájdete v rubrike Poštové známky v IV. štvrťroku 2018 v tomto čísle časopisu.

Štyri príležitostné pečiatky pripomínajú dlhoročný projekt „Vianočná pošta“ Slovenskej pošty, a. s. Sú to: PPP 74/18 (*Slávnostné otvorenie Vianočnej pošty*), PPP 83, 86, 88/18 (*Vianočná pošta 2018*). Viac informácií nájdete v rubrike o poštových známkach vydaných v IV. štvrťroku 2018.

PPP 75/18. 140 rokov 1. poštového úradu v Močenku. Pri príležitosti oslavy tohto jubilea močenští filatelisti oslávili aj 40. výročie založenia svojho klubu.

PPP 76/18. 25. výročie kaplnky v Turzovke. Pri príležitosti 25. výročia posvätenia kaplnky Panny Márie v Turzovke vydal klub filatelistov v spolupráci s farským úradom príležitostnú poštovú pečiatku a lístok. Kaplnka je dôležité pútnické miesto.

PPP 77/18. Zasadnutie Združenia olympijských klubov SR (ZOK SR). Príležitostná poštová pečiatka bola používaná v Michalovciach pri príležitosti zasadnutie ZOK SR (https://www.postoveznamky.sk/SSOSZ/material.php?material_id=1610&lng=SK).

PPK 02/18. THAILAND 2018. Kašet používaný Slovenskou poštou, a. s. POFIS na Svetovej výstave poštových známok.

PPP 78/18. Výstava: Pečiatka v poštových službách. Viac informácií je v pozvánke na výstavu v tomto čísle časopisu.

PPP 80/18. 750. výročie Villa Nova. Pečiatka pripomína 750. výročie prvej písomnej zmienky o meste Spišská Nová Ves. 745. výročie bolo tiež zviditeľnené na PPP 60/13.

PPP 82/18. 75 rokov Klubu filatelistov v Holíči. Klub bol založený 6. septembra 1943. T. č. predsedom KF 52 – 13, je Zdeněk Švejcár. K 70. výročiu bola tiež vydaná PPP 41/13 (<https://www.pofis.sk/katalog/produkty>).

PPP 84/18. Filip Bleho - majster sveta a Európy v karate. Štvrté najväčšie mesto Škótska, Dundee, bolo dejiskom siedmych Majstrovstiev sveta v karate (2018), na ktorých štartovalo viac ako 2400 pretekárov zo 44 štátov a 84 federácií, z viacerých svetadielov. Príležitostná pečiatka pripomína, že Filip Bleho sa stal dvojnásobným juniorským majstrom sveta. (<https://sala.sk/clanok/filip-bleho-ziskal-dva-tituly-majstra-sveta>).

PPP 85/18. 4. regionálny Deň poštovej známky. Deň poštovej známky a filatelie slávia filatelisti v Bratislave v Košiciach aj v stredoslovenskom regióne, kde sa to bude už po štvrtý raz.

PPP 87/18. 25. výročie komunity Kráľovnej pokoja v Močenku. Dňa 26. októbra 1993 schválil nitriansky sídelný biskup kardinál Ján Chryzostom Korec Komunitu Kráľovnej pokoja s kánonickým štatútom Christifidelium Consotiatu. Príležitostná pečiatka pripomína 25. výročie tejto udalosti (<http://www.kkp.sk/>).

Redakčná informácia. Vzhľadom na zmeny v redakčnej rade a redakcii časopisu od januára 2019, redakcia hľadá autora, ktorý by bol ochotný a schopný ďalej viesť túto rubriku. Záujemcovia kontaktujte vedúceho redaktora časopisu na E adrese: baliga.z@slovanet.sk.

Naše hárčeky obdivuje celý svet

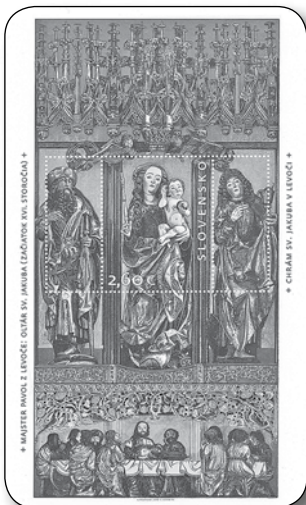
PaedDr. Andrej Janovský

Na najvýznamnejších fórach spojených so známkovou tvorbou pokračuje oceňovanie dvoch hárčkov Slovenskej pošty, a. s., ktoré vydala v roku 2017.

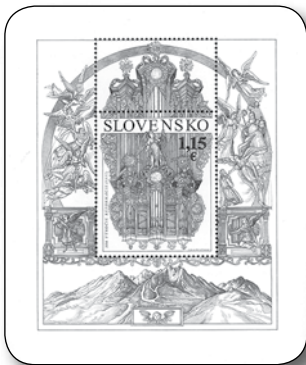
Hárček z emisie Umenie: Oltár sv. Jakuba v Bazilike minor v Levoči (Obr. 1) získal prestížne ocenenie na svetovej súťaži výrobcov poštových cenín v Paríži, ktorá sa konala v dňoch 5. až 7. júla 2018. V tvrdej konkurencii 21 krajín sa umiestnil na striebornej pozícii. Najväčší ručne rytý ocelotlačový hárček na svete bol v pražskej Poštovní tiskárni cenin vytlačený na zrekonštruovanom veľkoformátovom stroji na ocelotlač z plochých platní.

Rytec báseň majstra Františka Horniaka sa dočkala zaslúženého ocenenia.

V Macau 23. septembra 2018 získala Slovenská pošta, a. s., po štvrtý raz za sebou zlatú medailu v medzinárodnej súťaži International Competention Class for issuing postal authorities UPU organizovanej Svetovou poštovou úniou v kategórii A. Slovenský súťažný exponát s názvom GOOD IDEA SLOVAKIA predstavil slovenské poštové známky vydané za posledné tri roky. Samozrejme, že v ňom nechýbali ani levočský a kežmarský hárček. Po skončení výstavy v Macau bol exponát Slovenskej pošty z dôvodu vysokej

(Obr. 1)

(Obr. 2)

vizuálnej atraktívnosti vystavený v kongresovej sále Heinricha von Stephana v budove Svetovej poštovej únie v Berne.

A do tretice Barcelona. Na tradičnej súťaži Nexofil World's Best Stamp, v ktorej sa oceňujú najkrajšie známky sveta, slávila Slovenská pošta, a. s., ďalšie veľké úspechy. Znáмка z emisie Umenie: Oltár sv. Jakuba v Levoči sa umiestnila v kategórii Nexofil Prize for the World Best Souvenir Sheet, to je najlepší hárček poštovej známky na svete, na druhom mieste a poštová známka 500. výročie reformácie (Obr. 2) získala druhé miesto v kategórii Nexofil Prize for the Best Hand Engraved Stamp of the World, to je v kategórii venovanej poštovým známkam vytvorených technikou ocelorytiny. Týchto ocenení sa dočkala Slovenská pošta 23. októbra 2018 v Madride.

Za týmito svetovými úspechmi slovenskej znám-

kovej tvorby za rok 2017 stoja aj naši jedineční tvorcovia poštových známok František Horniak, Martin Činovský a Dušan Kállay. Úprimne im za všetkých filatelistov k týmto oceneniam gratulujeme a zároveň aj blahoželáme Slovenskej pošte, a. s., k týmto svetovým úspechom.

(podľa tlačových správ Slovenskej pošty, a. s.)

Najkrajšia Slovenská poštová známka roka 2018

Zváz slovenských filatelistov vyhlasuje v spolupráci so Slovenskou poštou, a. s., verejnú anketu o najkrajšiu slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2018. Anketa, ako každý rok aj tento, poslúži na spoznanie názoru filatelistickej verejnosti na súčasnú slovenskú známkovú tvorbu a prispeje k jej ďalšiemu smerovaniu.

Účastníci ankety majú odpovedať na jednu anketovú otázku:

Ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2018 považujete za najkrajšiu?

V odpovedi uveďte iba jednu známku. Vaše vyjadrenie posielajte najlepšie na poštovom lístku s uvedením vašej poštovej adresy a podpisom na adresu: **Zväz sloven-**

ských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava 1 alebo elektronicky na adresu **POFISu** www.anketa.znamka@slposta.sk najneskôr **do 30. apríla 2019**. Lístok označte heslom **ANKETA 2018**. Hromadne zaslané lístky v jednej zásielke nebudú do hodnotenia v ankete prijaté. Každý účastník ankety získa poštový lístok vydaný Slovenskou poštou, a. s., s prílohou najkrajšej známky roku. Vydané známky boli priebežne reprodukované v Spravodajcovi ZSF alebo sú na internetových stránkach POFISu Slovenskej pošty, a. s., www.pofis.sk. V odpovedi na anketovú otázku uveďte katalógové číslo známky, prípadne názov emisie.

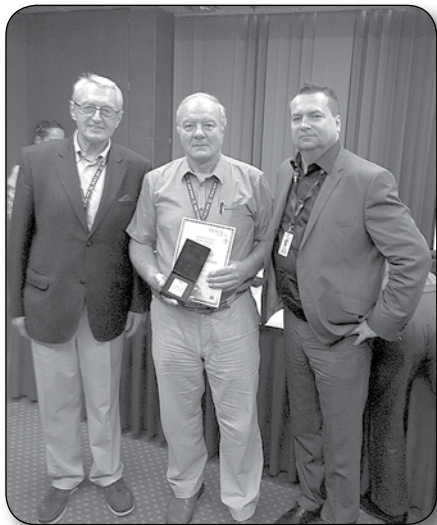
Redakcia Spravodajcu ZSF

Po výstave PRAGA 2018

Ing. Miroslav Bachratý

Tak ju máme za sebou..., ďalšiu svetovú výstavu, ktorá sa už tradične v „osmičkovom“ roku koná v matičke stovčatej. Tá tohtoročná, konaná pod patronátom FIP a FEPA, bola v trochu redukovanej podobe (*triedy tradičnej, modernej a fiškálnej filatelie, poštovej histórie, otvorená trieda a literatúra*), čo jej však vôbec neubralo na zaujímavosti, tobôž na význame. O svetovej úrovni výstavy napokon svedčí aj štatistika udelených medailí – takmer 80 % exponátov získalo pozlátené a vyššie stupne medailí. Je to dôkaz nielen rastúcej filatelistickej úrovne exponátov, ale aj zodpovedného výberu zo strany organizátorov výstavy (*pretlak bol enormný – viac než polovicu prihlášok museli odmietnuť!*). Asi nebudem sám, kto si na výstave „liboval“ medzi 1500 výstavnými plochami, na ktorých bolo inštalovaných 379 exponátov z takmer 70 krajín. Na svoje

si prišli najmä ctitelia tradičnej (*teritoriálnej*) filatelie a hlavne poštovej histórie. Keďže výstava bola „zasvätená“ významným výročiam spojeným so storočnicou vzniku Československa a vydania jeho prvej poštovej známky, nikoho neprekvapila bohatá účasť domácich i zahraničných exponátov venovaných práve „domácej“ filatelii. O masovú divácku účasť sa postarala najmä prezentácia hneď štyroch legendárnych „Mauriciov“, z toho dvoch na tzv. Bombajskom liste, avšak medzi rámami bolo možno stretnúť aj množstvo odborných záujemcov, a to nielen európskych. Výstavné priestory v hotelovom komplexe Clarion boli síce dostatočne priestrané, čo sa však nedalo bezvýhradne povedať o ich osvetlení. Za nákupmi zberateľského materiálu bolo potrebné trochu pocestovať na filatelistický veľtrh Expo do hotela Olympik, trochu „od ruky“

AUTOR ČLÁNKU (V STREDE) S PREDSEDOM OV V. VANÍČKOM (VĽAVO) A ČLENOM OV T. MADLOM (VPRAVO)

boli aj spriaznené expozície Muchovho múzea a Poštového múzea (*tu bola inštalovaná trieda literatúry*), avšak všetko na jednej trase metra, takže sa s tým dalo žiť. Počas výstavy sa konal celý rad sprievodných podujatí, vrátane špecializovaných seminárov.

Výstavné expozície boli sústredené na jednom podlaží a pre nás bolo veľmi sympatické a potešiteľné, že v ich čele bol inštalovaný pozvaný „trojnásobne zlatý“ exponát Dr. Juraja Pálku „Uhorsko - predznámkové obdobie“. Organizátori, ktorým treba poďakovať za prijatie úplného exponátu, sa takto postarali o viac než dôstojné zavŕšenie vystavovateľských aktivít najúspešnejšieho slovenského vystavovateľa.

Spomedzi ponúknutých desiatich slovenských exponátov do súťažných tried vybral výstavný výbor šesť. A ako dopadli? **Pavol Lazar** získal za „Československo 1918-1939“ zlatú medailu (93 b.), **Jozef Máj**

so svojimi „Zásielkami dokumentujúcimi poštové linky na území súčasného Slovenska v rokoch 1850-1866“ veľkú pozlátenu medailu (85 b.), **Martin Jurkovič** za „Karpatskú Ukrajinu 1945“ pozlátenu medailu (83 b.) a **Otto Piszton** za „Maďarské perfiny“ postriebrenú medailu (66 b.). Úspešne si počínali aj reprezentanti v triede jednorámových exponátov, keď **Martin Jurkovič** získal za „Hárček Deťom“ 90 bodov a autor tohto príspevku to so svojou „Poštou Militare 52“ dotiahol na príjemných 87 bodov. Nedá mi nespomenúť aj úspech síce českého vystavovateľa, avšak so slovenskou „krvou“ - **Petra Severína** s mimoriadne hodnotným exponátom „Rakúska poštová správa na území dnešného Slovenska 1850-1875“ po zásluže oceneným veľkou zlatou medailou za 97 bodov. Exponát kandidoval na Grand Prix National, ktorú však napokon získal Vít Vaníček za exponát poštovej histórie „Postal History of Czech Lands (*from the Beginning until 1687*)“.

Za zmienku stojí aj to, že P. Severín zhmotnil svoje zberateľské znalosti a skúsenosti v rovnomennej publikácii, ktorú vydal nemecký aukčný dom Köhler a v rámci tejto svetovej výstavy sa konala jej slávnostná prezentácia. Kvôli úplnosti dodávam, že Veľkú medzinárodnú cenu získal spomedzi štyroch kandidátov britský vystavovateľ Joseph Hackmey za „Klasické Švajčiarsko“.

Kto neľutoval čas a peniaze na návštevu Prahy 2018, určite neľutoval, a to nielen preto, že išlo po dlhom čase o svetovú výstavu v našom regióne, ona si návštevu skutočne zaslúžila. Usporiadateľom – bratskému Svazu českých filatelistů – a organizačnému tímu na čele s Vítom Vaníčkom patrí poďakovanie za príjemné a poučné filatelistické podujatie.

Redakčná poznámka

Miroslav Bachratý bol národným komisárom ZSF na titulnej výstave.

Filatelistická monografia, aká tu ešte nebola!

Vojtech Jankovič

Predstavenie publikácie Monografia celín Slovenska 1939 až 1945

Po takmer osemdesiatich rokoch vyšla monografická publikácia z oblasti filatelie Slovenska 1939 - 1945 **Monografia celín Slovenska 1939 až 1945**. Renomovaní autori Dr. Ondrej Földes a Ing. Stanislav Havlíček poňali celiny ako samostatný odbor filatelie hodný intenzívneho štúdia. Na 352 stranách vrátane 1784 farebných obrázkov prinášajú unikátnu formu vlastného výskumu a vedeckého prístupu k štúdiu celín, z ktorého vyplývajú (*presnejšie prúdom vyplávajú*) nové, dosiaľ neznáme zistenia a opravy mnohých doteraz mylne „tradovaných“ tvrdení, v tejto veľmi zaujímavej filatelistickej oblasti. Vysokú kvalitu publikácie a vedecký prístup dokazujú aj dva odborné nezávislé posudky, ktoré si autori nechali vyhotoviť, čo, žiaľ, nebýva pri takýchto prácach vo filatelii zvykom. Rovnako nebýva zvykom vysoko kvalitné grafické spracovanie na kvalitnom papieri, vrátane precízne spracovaných farebných obrázkov.

Monografia celín Slovensko 1939 až 1945 je rozdelená na 23 samostatných kapitol. Každá je poňatá, ako sa na správnu monografiu patrí, ako samonosná

časť s uvedením všetkých dôležitých poznatkov a súvislostí, ktoré jej obsahu prináležia.

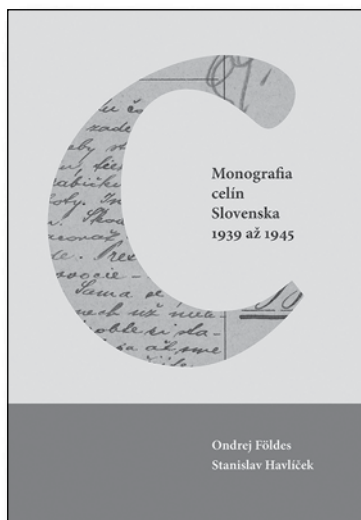
Prvá kapitola je venovaná použitiu celín na území novovzniknutého Slovenského štátu po 14. marci 1939 a sú v nej popísané všetky platné československé celiny a príklady ich použitia do konca obdobia platnosti, 31. júla 1940. Ďalších 22 kapitol je venovaných jednotlivým vydaniám všetkých typov celín.

Kapitoly 2 až 8 popisujú prvú skupinu korešpondenčných lístkov, ktoré majú niektoré spoločné znaky – retuše na konci prvej a tretej adresnej linky, vľavo hore je vodorovná čiara, ktorá oddeľuje priestor pre meno a adresu odosielateľa a majú natlačenú predajnú cenu.

Kapitoly 9 až 12 popisujú druhú skupinu korešpondenčných lístkov. Ich spoločným znakom je prerušený ozdobný rám v strede hore a vložené dvojjazyčné meno vydavateľa SLOVENSKO – SLOVAQUIE.

Kapitoly 13 a 14 popisujú tretiu skupinu, do ktorej patria dva dvojité lístky so zaplattenou odpoveďou, ktoré nemajú prerušený ozdobný rám v hornej časti. Na lístkoch je vľavo hore štátny znak, v strede dvojjazyčné meno vydavateľa a účel použitia.

Kapitola 15 predstavuje hnedú celinovú pohľadnicu, ktorá má dve

obrazové verzie a na oboch je natlačená 50 halierová známka Memorandum.

Kapitoly 16 až 22 popisujú ostatné celiny, ktoré nie sú korešpondenčnými lístkami. Patria sem obe emisie podacích lístkov, červená a fialová zálepka, kníhtlačová a hlbkotlačová emisia adresných záznamových lístkov, poštové príkazové hárkky a poštové výberky.

Kapitola 23 popisuje medzinárodné odpovedky.

Autori uviedli v každej kapitole účel použitia celiny, počet jej emisií, techniku tlače, hlbkotlač alebo kníhtlač (*tlač z výšky*), tvorbu tlačovej formy a počet celinových tlačových polí, z ktorých pozostávala. Tie-to informácie sú doplnené údajmi o náklade každého vydania a dobe platnosti celín a v prípade obrazových poštových lístkov, po prvýkrát vôbec, detailný popis tematicky zaujímavých obrazov. Veľmi dôležitou súčasťou je popis a vysoko kvalitné farebné zobrazenie identifikovaných tlačových chýb a odchýliek, čo umožňuje s určitosťou identifikovať jednotlivé tlačové polia v tlačovej forme. Neoddeliteľnou súčasťou každej kapitoly sú praktické príklady použitia celín v poštovej prevádzke.

Myslíme si, že táto publikácia by nemala chýbať v knižnici žiadneho zberateľa, a to nielen Slovenska 1939 – 1945 a povojnové-

ho Československa po roku 1945 (*mnohé z týchto celín boli pretlačené a používané ako československé celiny, preto pre ne prirodzene platí v monografii popísaná klasifikácia a metodológia ich identifikácie a posudzovania*). A vďaka veľmi precíznej filatelistickej terminológii po nej isto siahnu aj ďalší filatelisti, vrátane tematických zberateľov, ktorí v monografii nájdu detailný popis obrazov na obrazových poštových lístkoch.

Pre tých, ktorí majú záujem, monografiu si možno objednať priamo u autora O. Földesa na adrese ondrej.foldes@gmail.com. Cena publikácie je 49 € (+poštovné), v prípade objednávky 5 a viac kusov je zľava 20%.

O autoroch:

Dr. Ondrej Földes je dlhoročný zberateľ a úspešný vystavovateľ známok a iných poštových cenín a dokladov Slovenska 1939 – 1945. Je autorom vysoko ceneného katalógu: *SLOVENSKO 1939 – 1945 – Špecializovaný katalóg známok a celín* (2007), ktorý získal na filatelistickej výstave CHICAGOPEX 2008 zlatú medailu (85 bodov).

Ing. Stanislav Havlíček je dlhoročný zberateľ celín Slovenska 1939 – 1945, ktorý vďaka svojej bohatej zbierke dokázal pripraviť množstvo porovnávacieho materiálu, ktorý viedol k novým poznatkom a záverom formulovaným v monografii.

Recenzia publikácie Júliusa Molnára a Wiliama Schmidta SLOVENSKO -krajina histórie, kultúry a prírodných krás v maximafilii (II. diel)

Mgr. Ján Mička

Od vydania prvého dielu publikácie „Od malých Karpát po Dunaj“ v maximafilii oboch autorov, ktorí sú významnými slovenskými zberateľmi a tvorcami analogických pohľadníc, uplynulo 5 rokov. Druhý

diel vydal ten istý vydavateľ (*Váry s.r.o. Trnava 2018, ISBN 978-80-89422-53-1*) ako prvý diel. Od vydania prvého dielu bolo vyhotovených viacero maximum kariet so slovenskou tematikou. Boli vydané oficiálne Slovenskou

poštou, a. s., klubmi filatelistov alebo jednotlivcami, avšak časť z nich nebola knižne publikovaná alebo iba časopisecky. Preto autori zaradili do uvedenej publikácie sadu týchto CM, o ktorých možno filatelisti a čitatelia filatelickej literatúry ako aj zúčastnení problematiky analogických pohľadníc nevedia. Takto rozšírený pohľad na históriu, kultúru a krásy Slovenska obohatí ich poznatky aj podnieti k tvorbe CM. Veľkým pozitívom knihy je dôsledné uvádzanie symbolov s dátumom vydania príslušnej známky aj domicilom poštovej pečiatky a vydavateľa pohľadnice, ktoré sa uvádzajú v zmysle predpisov v exponátoch na výstavách a ktoré svedčia o korektnosti tvorby CM v zmysle predpisov komisie maximafilie FIP o časovom súlade vydania známky a používanej poštovej pečiatky. V knihe sú uvedené aj niektoré zahraničné CM, ktoré majú súvis so slovenskými realiami. Po úvode nasledujú informatívne poznámky o CM, vhodné najmä pre začínajúcich tvorcov, aby sa tak vyva-

rovali možných chýb. Autorom sa podarilo zostaviť množstvo neraz unikátnych CM vyhotovených po roku 2000, ale aj takých, ktoré pochádzajú z minulého storočia, avšak doteraz neboli ešte publikované. Celkom je uvedených 143 ks farebných CM s malou časťou jednofarebných na kvalitnom kriedovom papieri. Uvádzajú aj niektoré alternatívne CM k jednej téme, ak k nej jestvovali vydané poštové známky (napr. *Madona s Ježiškom od Majstra Pavla z Levoče*) a naopak rôzne pohľadnice k rovnakej poštovej známke aj s príslušným pozmeneným textom informácie o CM (napr. *Mestská veža v Trnave a Mesto Trnava*). Takýmito tirnavikami zvýrazňujú autori svoje mesto Trnava, ako aj región odkiaľ pochádzajú. Staršia pohľadnica Trnavy so známkou aj príslušnou pečaťou je zobrazená aj na prebale knihy. Kniha je bezpochyby vhodná pre zaradenie do police s literatúrou nielen pre zberateľa analogických pohľadníc, ale každého filatelistu, či záujemcu o históriu a kultúru Slovenska.

Spolupráca KF ZSF 52-19 Trenčín s HBSV - ARGE MILITARIA AUSTRIACA PHILATELIA WIEN

Nadpráporčík v. v. Jozef Korený

Medzinárodná spolupráca KF 52 - 19 Trenčín s filatelistami vo Viedni nadviazala na medzinárodnú spoluprácu s filatelistami kraja Halle nad Salou, župou Ráb - Šopron, vojvodstvom Zielona Góra a Brno. Podpisu dohody predchádzali služobné kontakty príslušníkov ASR, ktoré vytvorili predpoklad spolupráce filatelistov Trenčína s filatelistami vo Viedni. Kontakt na spoluprácu sprostredkoval náčelník topografickej služby veliteľstva Armády SR plk. Ing. Peter Forgách. Vzájomná propagácia OS SR a Rakúska sa realizovala pri príprave a realizá-

cii medzinárodného veliteľsko - štábného cvičenia HEXAGRANT - 1997 v dňoch 16. - 20. 6. 1997 a medzinárodného cvičenia k riešeniu povodní v dňoch 11. - 13. 5. 1999 HEXAGRANT - 1999. Na propagáciu týchto vojenských cvičení boli vydané ilustrované propagačné poštové lístky s logom cvičenia a pečaťou Poľná pošta Armády Slovenskej republiky 1 Hexagrانت - 97 16. 6. 1997 a HBSV Wien vydal príležitostný poštový lístok a pošta 1150 Wien používala príležitostnú pečať 18. 6. 1997 s textom Katastrophen schutz Ubung HEXAGRANT

1997. V dňoch 29. 7. - 2. 8. 1998 sa v synagóge v Trenčíne uskutočnila Krajská filatelistická výstava poštových známok LAUGARICIO - 1998 pri príležitosti 205. výročia pošty v Trenčíne a 70. výročia I. slovenskej výstavy poštových známok na Slovensku v Trenčíne v roku 1928. V triede poštovej histórie vystavil Vzlt iR Hans Ritter z Viedne exponát Poľná pošta príslušníkov Rakúskej armády z misií OSN v rokoch 1960 - 1992. Bola to prvá účasť filatelistu z Rakúska na Slovensku od roku 1928. Nasledovalo stretnutie npráp. v. v. Jozefa Koreného s prezidentom HBSV Vzlt iR Erichom Grosherom na filatelistickej výstave WIPA - 2000. Od tohto stretnutia bol už len krok k podpisu partnerskej spolupráce (Obr. 1). Akt podpisu sa uskutočnil 23. októbra 2000 pri príležitosti konania filatelistickej výstavy MILPHILA - 2000 v priestoroch vojenského kasína v kasárni Márie Terézie vo Viedni. Na výstave npráp. Jozef Korený vystavil ukážku zo zbierky Čs. poľná pošta 1938. Partnerskú dohodu o spolupráci podpísali: vojenský veliteľ mesta Viedeň genmjr. Karl Semlitsch, prezident Zväzu filatelistických spolkov Rakúska VOPh (*Verband Österreichischer Philatelisten - Vereine*) Erich Bober, prezident Vojenského spolku zberateľov poštových známok HBSV (*Heeres Briefmarken Sammler Verein*) Vzlt iR Erich Grohser a vedúci sekcie ARGE MILITARIA AUSTRIACA PHILATELIA RgR Hans Riedel. Za uplynulé roky náš

klub dostával pravidelne členský informátor (*Mitgliederinformation*) MILITAR und PHILATELIE, ktorý obohatil naše poznanie z oblasti vojenskej poštovej histórie z obdobia I. a II. svetovej vojny a z činnosti Rakúska v misiách OSN a EÚ. V dňoch 2. 3. - 9. 3. 2003 sa v Trenčíne uskutočnila Krajská filatelistická výstava s medzinárodnou účasťou LAUGARICIO - 2003 v priestoroch Kultúrneho a metodického centra OS SR Trenčín. V triede poštovej histórie vystavil RgR Hans Riedel exponát Korutánsky front 1915 - 1917 a v triede literatúry exponáty Tirolský front 1915 - 1917 s úradmi poľnej pošty, Obsadenie Horného Talianska 1918, Isonzský front 1915 s organizáciou a poľnými poštami 1917, Cisársko - kráľovská poľná pošta v obsadenej Ukrajine 1918, Cisársko - kráľovská poľná pošta na začiatku 1. svetovej vojny v roku 1914 a Korutánsky front 1915 - 1917 a 10. armáda v Tirolsku 1918. Ďalším vydavateľským počinom ARGE MILITARIA bolo vydanie členského informátora Militär und Philatelie č. 153C Die Kriegsgefangenenlager und Arbeitskommandos in der Ostmark 1938 - 1945, autor Fritz H. Sturzeis. Dňa 19. 10. 2004 bola slávnostne uvedená publikácia Philatelie und Feldpost im österreichischen Bundesheer von 1955 - 2005, autor prezident HBSV Vzlt iR Erich Groser. V dňoch 12.- 30. marca 2010 sa v Trenčíne uskutočnila Propagačná filatelistická výstava LAUGARICIO - 2010 v priestoroch Posádkového klubu Veliteľstva síl výcviku a podpory OS SR, ktorej sa zúčastnila HBSV - ARGE Militaria Austriaca Philatelia Wien s exponátom PH. Záverečný vydavateľský počín HBSV je zo septembra 2018, kedy bol vydaný Mitgliederinformation Militär und Philatelie č. 262 „Katalog Personalisierte Briefmarken mit Militär - Thematik“, autori Vzlt iR Erich Groser a Vzlt iR Walter Rein. Kontakty v zmysle podpísanej partnerskej dohody s HBSV a AEGE MILITARIA a KF 52 - 19 Trenčín uskutočňoval npráp. v. v. Jo-

zef Korený. Do Viedne odchádzali poštové artefakty z účasti Slovákov v misiách OSN, EÚ a NATO. Tiež poštové listky s každoročne realizovanou športovou akciou Zväzu vojakov SR „Medzinárodný výstup na Kriváň“ a mnohé ďalšie celistvosti vo vzťahu k vojenskej tematike. Nadviazali sa priateľské kontakty s členmi HBSV, medzi nimi bol MR Dr. med. Harald Gass - publicista o misiách OSN, Fritz H. Sturzeis - autor o zajateckých táboroch a pracovných komandách v Ostmark v rokoch 1938 - 1945, plk. v. v. Edmund Kohlprath - veliteľ kontingentu v misii ONUC v Kongu, Keith Tranmer (V. Británia) - autor organizácie poľnej pošty v I. svetovej vojne, Wolfgang Bottner (BRD) informátor o činnosti Bundeswehru v misiách OSN, EÚ a NATO, plk. v. v. Ing. Miloslav Čech (ČR) - exveliteľ vojenskej polície z misii UNPROFOR v ex Juhoslávii a vedúci sekcie Poľnej pošty SČF. Dňa 7. 10. 2018 HBSV vydalo personalizovanú známku v nominálnej hodnote 80 centov, na ktorej je text: „24. März 1977 Sektion

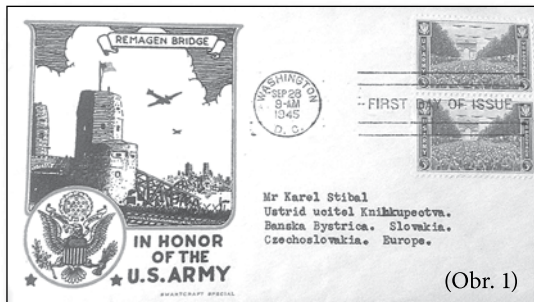
Hobby Wien Beitritt St. Polten 13. März 1982
Sektion Philatelie HSV Wien 13. Feber 1984
ARGE MILITARIA AUSTRIACA PHILATELIA 26. März 1984 bis 5. November 2013
Grundung HBSV am 5. Mai 1997 Auflösung HBSV am 31. December 2018. "V skratke je to začiatok a koniec činnosti tejto špecifickej skupiny (Obr. 2), ktorá svojou činnosťou za uplynulé roky obohatila poznanie z oblasti vojenskej poľnej pošty. Na záver tejto exkurzie o spolupráci trenčianskeho klubu filatelistov 52 - 19 s HBSV - ARGE MAPH Wien v rokoch 2000 - 2018 vyslovujem poďakovanie za spoluprácu a pomoc so želaním úspešnej filatelickej činnosti v rokoch nasledujúcich.

Americká FDC ako Bohemo - Slovacikum

Mgr. Ján Mička

Tohto roku sme si pripomenuli okrúhle 50. výročie okupácie Československa, ktorá začala vstupom vojsk piatich štátov Varšavskej zmluvy 21. augusta 1968. Naša pošta vydala k výročiu príležitostnú poštovú známku Bielikovej fotografie Muž s odhalenou hrudou (Pofis 668) a mnoho filatelistov si vystálo dlhý rad, aby získali „nulovú“ eurobankovku s rovnakým motívom. Vo svojej zbierke mám americkú FDC s textom IN HONOR OF THE U.S. Army s dvoj páskou 3c známok z vojenskej prehliadky americkej

armády v Paríži na oslavu skončenia 2. svetovej vojny. Prítláč FDC zobrazuje most v Remagene s orlicou držiadou v pazúroch mierovú ratolesť a zväzok šípov (Obr.1). Ako to súvisí s neslávnym výročím okupácie ČSSR? Spomínam si na šesťdesiaty ôsmy rok. Čítaval som Mladý svet, ktorý vtedy informoval čitateľov, že sovietska tlač priniesla správu, že „v Československu v západných Čechách sú americké vojská a tanky.“ To potom ZSSR „využil“ ako jeden z dôvodov invázie vojsk do ČSSR s cieľom zastaviť obrod-

ný proces, ktorého hlavným predstaviteľom bol Alexander Dubček. Aká je teda analógia s americkou FDC?

Začiatkom marca v roku 1945 dostal major Kruger ako vojenský veliteľ mesta Remagen príkaz, aby vyhodil do povetria posledný most cez Rýn a zastavil tak postup americkej armády po vylodení v Normandii, do Nemecka na Berlín. Most bol však aj posledným záchranným bodom pre asi 75 tis. Nemcov na druhej strane Rýna. Preto veliteľ likvidáciu mosta oddialil. 17.

marca 1945 sa však poškodený a preťažený most zrútil, pričom zahynulo 28 amerických vojakov. Predmostie však bolo zaistené a cez riekou bolo postavených niekoľko pontónov. Tak si americká armáda otvorila cestu do vnútra Nemecka, čím most prispel ku skráteniu vojny o niekoľko týždňov. Po vojne nebol most obnovený a v roku 1976 boli z Rýna kvôli splavnosti odstránené aj

piliere. Keď americkí filmári chceli nakrúcať film Most pri Remagene, požiadali československé úrady o možnosť nakrúcať niektoré scény v Davli neďaleko Prahy na moste cez Vltavu, keďže jeho mostná konštrukcia a vzhľad boli takmer identické so vzhľadom remagenského mosta. Príchod filmového komparzu a tankov k nakrúcaniu filmu zneužili Sovieti ako jeden z dôvodov invázie. A vzhľadom k udalostiam po 21. auguste 1968 sa aj tak film nedokončil v Prahe, ale na inom mieste.

Výstava 100. výročie ukončenia 1. svetovej vojny a vzniku Československa 1918 - 2018

Nadpráporčík v. v. Jozef Korený

Dňa 15. 11. 2018 sa v Posádkovom klube Trenčín uskutočnila vernisáž združenej výstavy usporiadanej k 100. výročiu ukončenia 1. svetovej vojny a vzniku Československa 1918 - 2018. Organizátorom výstavy bol Posádkový klub Trenčín. Spoluorganizátormi výstavy boli: Trenčianske múzeum, Ministerstvo vnútra SR štátny archív - pobočka Trenčín, Slovenská numizmatická spoločnosť - pobočka Trenčín, Klub filatelistov 52 - 19 Trenčín, Klub vojenskej histórie a protifašistického odboja Trenčín, Klub gene-

rálov SR - skupina Sever Trenčín, Záhorské múzeum Skalica, Srbsko - slovenský spolok Trenčianske Teplice a Klub plastikových modelárov pri PK Trenčín. Trenčianske múzeum poskytlo historické zbrane, uniformy a výstroj používaný v I. svetovej vojne. MV - štátny archív pobočka Trenčín sa prezentoval archívnymi dokumentmi z rokov 1914 - 1919 vo vzťahu k trenčianskemu regiónu a tiež vývoj čs. štátneho znaku 1918 - 1992 a štátne znaky SR a ČR od roku 1993. Členovia klubu filatelistov sa predstavili exponát-

mi a zbierkovými predmetmi viažucimi sa k udalostiam roku 1918. Ondrej Sulo vystavil exponát „Za cisára v boji i na popravis-kách“, kde v jednotlivých častiach priblížil jednotlivé fronty I. svetovej vojny ako aj Poľnú poštu z obdobia mobilizácie čs. brannej moci v roku 1938. Publikácie a historické dokumenty vo vzťahu k roku 1918 vystavil genmjr. v. v. Ing. Jiří Egg. Klub vojenskej histórie a protifašistického odboja uviedol expozíciu „Bojovali za našu slobodu“. Klub generálov vedený genpor. v. v. Ing. Pavlom Honzekom sa prezentoval fotodokumen-táciou obnovy zabudnutého a obnoveného vojenského cintorína z obdobia rokov 1915 - 1918 v Trenčíne - Kubra - Zábranie. Záhor-ské múzeum Skalica poskytlo dokumenty „Československá dočasná vláda na Sloven-sku“. Srbsko - slovenský spolok predstavil fotodokumentačný exponát o Kragujevac-kej vzbure 71. pešieho pluku a odhalenie pamätnej tabule na mestskom cintoríne, kde je Srbská kaplnka s ostatkami srbských vojakov z rokov 1914 – 1915, ktorí zomreli vo vojenskej nemocnici v Trenčíne. Klub plas-

tikových modelárov vystavil modely bojovej techniky z I. SV. Výstavu otvoril pplk. v. v. Stanislav Martinák, vedúci Posádkového klubu Trenčín, ktorý privítal účastníkov vernisáže, medzi nimi zástupcov jednotlivých inštitúcií participujúcich svojimi exponát-mi na výstave. Sprievodné slovo k výročiam 1918 - 2018 predniesol plk. v. v. Ing. Miroslav Ondráš - predseda Klubu vojenskej histó-rie a protifašistického odboja pri PK Tren-čín. Hlavný koordinátor a kurátor výstavy pplk. v. v. Ing. Karol Milan, tajomník KF 52 – 19, pri PK priblížil účastníkom verni-sáže obsah výstavy a sám aranžoval úvodný panel, na ktorom je aj kópia Dullovho tele-gramu, ktorým sa Slovensko 30.10.1918 pri-hlásilo do spoločného štátu Československej republiky, ako aj vydanie celistvosti, ktoré vydala SP, a. s., k tomuto výročiu. Uspori-a-danie výstavy podporili mesto Trenčín a SP, a. s. Poďakovanie vyslovujem Posádkovému klubu Trenčín za vytvorenie podmienok na realizáciu tejto výstavy ako aj jeho za-mestnancom. Výstava bola otvorená denne od 8:00 – 17:00 hod. do 30. 11. 2018.

Vážení priatelia filatelie!

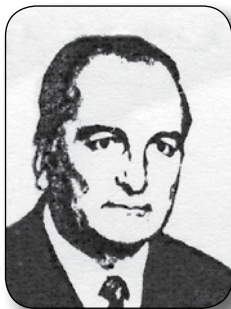
Slovenská pošta, a. s., Poštové múzeum Vás srdečne pozýva na výstavu **Pečiatka v poštových službách**. Výstava bola otvore-ná 28. novembra 2018 a potrvá do 12. apríla 2019 vo výstavných priestoroch Poštového

múzea, v budove Slovenskej pošty, a. s., Par-tizánska cesta 9, Banská Bystrica. Príleži-tostná poštová (PPP 78/18) je t. č. k dispozícii v predajni POFIS v Bratislave.

Tešíme sa na Vašu návštevu.

Laureát Ceny ZSF za rok 2017

Pán Stanislav Helmeš je organizovaným členom ZSF od založenia Zväzu slovenských filatelistov, teda od roku 1969, keď už viac rokov predtým systematicky zbieral známky Československa a kolónií Veľkej Británie. Tridsať rokov bol tajomníkom Klubu filatelistov v Bytči, 8 rokov je predsedom KF. Od zriadenia Združenia klubov filatelistov regiónu stredného Slovenska je nepretržite činný ako člen revíznej komisie. Je vedúcim krúžku mladých filatelistov v Bytči a v klube vykonáva aj funkciu správcu novinkovej služby. Od roku 2011 je predsedom redakčnej rady klubového bulletinu Bytčianska filatelie. Je zakladajúcim členom Spoločenstva sv. Gabriel a zakladajúcim členom Slovenskej filatelickej akadémie, v ktorej je činný ako člen revíznej komisie a člen redakčnej rady edície SFA, Filatelistické štúdie. Bol dvakrát predsedom organizačného výboru Dní filatelie Slovenska a jeho pričinením sa v Bytči uskutočnili XII., XIX., XXIX. a XXX. Dni filatelie Slovenska. Z jeho podnetu k XII. Dňom filatelie Slovenska v roku 1995 vyšla publikácia zhrňujúca dovtedajšie ročníky Dní filatelie a Dni boli zamerané na 100. výročie organizovanej filatelie na Slovensku. K 150. výročiu pošty v Bytči v roku 2007 bola vydaná publikácia Dejiny pošty v Byt-

či. Tiež pričinením pána Helmeša sa v roku 2002 v Bytči uskutočnila súťažná výstava, prvá výstava jednorámových exponátov. Je nositeľom Čestného odznaku ZSF I. stupňa. V občianskom živote bol mestom Bytča viackrát ocenený diplomom za rozvoj mesta. V produktívnom veku bol činný ako výpravca vlakových súprav. Odtiaľ je jeho až citový

vzťah k námetu železníc. Ako vystavovateľ je zameraný na exponáty Československo a Slovensko po roku 1993. V minulosti bol spoluorganizátorom 17 nesúťažných výstav v meste a v školách.

Pán Stanislav Helmeš v tomto roku v zdraví dovŕšil 80 rokov. Žije v Bytči a službou pre členov klubu udržuje v činnosti klub filatelistov bez znižovania členskej základne. Udržuje kontakty s mestom, so združeniami a inštitúciami, vrátane cirkevných inštitúcií, čím klub filatelistov v Bytči patrí medzi združenia verejnosti známe.

Priatelia z klubu prajú pánu Helmešovi dobré zdravie, ďalšiu potechu zo záľuby, ktorej sa venuje od detstva. Rovnako pánu Stanislavovi Helmešovi k oceneniu gratuluje Združenie výboru klubov filatelistov ZSF stredoslovenského regiónu a pripája sa Rada ZSF v mene celého Zväzu slovenských filatelistov.

JUDr. Otto Gáta

Okrúhle jubileum PaedDr. Andreja Janovského

Andrej Janovský, dlhoročný člen klubu filatelistov v Kežmarku, sa narodil 7. novembra 1938. Patrí k najaktívnejším členom nielen nášho klubu filatelistov, ale i celého regiónu. Vo výbore klubu zastával rôzne

funkcie, v súčasnosti je podpredsedom klubu. Jeho aktivity smerujú hlavne do propagačnej oblasti, propagácii regiónu vo filatelii a opačne propagácii filatelie medzi širokou verejnosťou. Ak by sme vymenovali všetky

akcie, na ktorých sa aktívne podieľal, bol by to veľmi dlhý zoznam. Preto tu spomeniem len jeho aktivity pri propagácii nášho mesta a regiónu prostredníctvom vydávania nových poštových známok s regionálnou tematikou. Na projektoch týchto vydaní sa veľmi aktívne zúčastňuje od vzniku myšlienky až po samotnú inauguráciu novej známky.

Nik z nás nezabudne na excelentné posvätenie známky Zvonica v Podolínci, o ktorého slávnostný priebeh sa zaslúžil, či na nezabudnuteľné posvätenie známky z emisie Umenie s reprodukciami nádhornej gotickej sochy z dielne Majstra Pavla z Levoče, s Madonou z Ľubice v roku 2010. Ďalšou krásnou akciou pod jeho taktovkou bola inaugurácia známky Ľubovniansky hrad z emisie Historické výročia z roku 2012, pri ktorej bola otvorená aj výstava našich top rytcov v Starej Ľubovni. Hneď po týchto akciách začal intenzívne pracovať na propagácii Levočského oltára z Baziliky minor sv. Jakuba a vzácného organu kežmarského dreveného arti-

kulárneho kostola. Úspech sa dostavil v roku 2017, keď boli vydané dva hárčeky UME-NIE: Oltár sv. Jakuba v Chráme sv. Jakuba v Levoči a hárček k 500. výročiu reformácie (1517), pri ktorých zrode stál počas celého procesu aj náš oslávenec. Že sa dielo podarilo, svedčia mnohé svetové ocenenia týchto hárčiekov.

Zberateľskou oblasťou

Dr. Janovského sú známky Československa a Slovenska, ale najvýznamnejšiu časť jeho zbierky tvoria pohľadnice nielen Kežmarku a Vysokých Tatier, ale skoro celého Slovenska. Je nositeľom zlatého Čestného odznaku ZSF a Ceny ZKF východoslovenského regiónu za rok 2017.

Členovia podtatranských klubov filatelistov jubilantovi k jeho okrúhlemu životnému jubileu prajú všetko najlepšie, šťastie, zdravie a veľa síl a nadšenia v ďalšom zberateľskom a organizátorskom úsilí, ktorého výsledky určite budú dôstojne prezentovať filateliu v našom regióne.

Výbor KF 54 – 12 Kežmarok

Životné jubileum Jozefa Koreného

Jubilant oslávil 9. novembra svoje osemdesiatročné životné jubileum v kruhu pozvaných priateľov v Dome armády v Trenčíne.

Milej slávnosti sa zúčastnili asi tri desiatky gratulantov. Medzi nimi som mal potešenie a česť byť i ja.

Za všetkých filatelistov zväzu by som mu rád adresoval nasledujúce blahoželenie.

*Milý priateľ a kolega
Želáme Vám všetko najlepšie*

k Vášmu vzácnemu jubileu.

*Život by bol omnoho krajší,
keby sme sa ako 80 roční
narodili*

*a pomaly, pomaly dosiahli
osemnásť.*

*Osemdesiatka je hodnota,
na ktorú je človek zvlášť hrdý.*

*Preto Vám chceme dnes
povedať:*

*mnohí z nás sú veľmi radi,
že sme mohli*

časť Vašej životnej cesty kráčať s Vami.

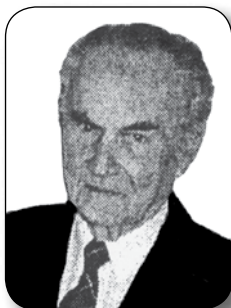
Ľubomír Floch a redakcia časopisu

Zomrel Norbert Feiner

Dňa 28. októbra 2018 zomrel pán Norbert Feiner. Narodil sa 20. marca 1923 v Trnave. Známkou začal intenzívne zbierať v roku 1947 a svoju zberateľskú oblasť zameriaval na olympijské známky. Svojím exponátom získal mnoho ocenení doma i v zahraničí. Bol členom levického klubu filatelistov od roku 1950, dva roky jeho predsedom a od roku 1956 až do roku 2008

tajomníkom klubu. Vyše 60 rokov viedol kroniku levického klubu. V roku 1958 založil krúžok mladých filatelistov a stal sa jeho vedúcim. Krúžok dosahoval počas celého trvania pozoruhodné úspechy na filatelistických olympiádach a v tvorbe filatelistických exponátov. Neustále rok čo rok vystavovali mladí filatelisti z levického krúžku 3 až 6 exponátov na každej výstave. Exponátmi svojich mládežníkov preslávil nielen levický krúžok, ale aj Slovensko v zahraničí (*Budapešť, Miškolc, Kyjev, Praha, Luxembursko, Poľsko*). Za vynikajúce výsledky práce s mládežou mu bol udelený v roku 1985 titul Vzorný vedúci krúžku mladých filatelistov.

Od roku 1975 do roku 2008 bol porotcom pre námetovú a mládežnícku filateliu. Prá-

ce poroty sa zúčastnil 49-krát. Päť rokov vykonával funkciu podpredsedu KV ZSF a v rokoch 1990 – 1992 predsedu Združenia klubov západoslovenského regiónu. Bol členom ÚV ZSF a 5 rokov členom ÚV ZČSF v Prahe. V rokoch 1970 – 1985 bol metodikom komisie mládeže pre Západoslovenský kraj. Organizoval viaceré filatelistické akcie v Leviciach -

výstavy družobné a súťažné (*JUNIORFILA 1979 LEVICE spolu s kongresom mladých filatelistov, LEVICE 1990*) a výmenné burzy. Za jeho aktívnu činnosť mu boli udeľované mnohé vzájomné významenia, medzi ktoré patrí zlatý Čestný odznak ZSF, medaila Zaslúžilý pracovník vo filatelii a Cena ZSF za rok 2012. V decembri roku 1989 mu minister dopravy ČSSR udelil vyznamenanie Za vynikajúcu prácu s mládežou a v roku 2014 mu Ministerstvo DV SR udelilo POCTU MINISTRA za prácu s mládežou. V roku 2003 mu primátor mesta Levice udelil Cenu primátora za Aktivity v oblasti kultúry a športu.

Čeť jeho pamiatke!

Miroslav Ňaršík

Opustil nás pán Ladislav Kukliš

Dňa 23. novembra 2018 po ťažkej chorobe zomrel člen KF 52-13 Holíč pán Ladislav Kukliš, veľký priateľ filatelie a zberateľ najmä československých, slovenských poštových známok a známok s námetom umenie.

Zastával funkciu predsedu, hospodára a novinkára v holičskom klube filatelistov. Orga-

nizátor filatelistických výstav v Holíči a v okolí.

Dlhé roky zastával i funkciu hospodára Združenia klubov filatelistov západoslovenského regiónu.

Ďakujeme Ti za všetko, čo si urobil pre náš zväz.

Čeť Tvojej pamiatke!

Miroslav Ňaršík

27. 11. 2018 * **Otomanský manuskript z Bašagičovej zbierky** * príležitostná známka, spoločné vydanie s Tureckom * N: A. Ferda * OF Tiskárna Hradištko * PL: 4 ZP + 2 K, TF: ? PL * papier FL * RZ 14 : 13 ½ * FDC N: A. Ferda, OF BB print * náklad: 100 tis. (25 tis. PL)

675) Motívy z otomanského manuskriptu „Marifetnáme“ (Kniha vied) od Ibrahima Hakkiho (1705 – 1772) zo zbierky Safveta bega Bašagića (1870 – 1934) v Univerzitnej knižnici v Bratislave

kupón A) znázornenie geografických smerov v dvoch štvorcoch

kupón B) znázornenie geografických smerov v dvoch kruhoch

675 1,30 € viacfarebná..... 1,30
 675 PL (160 x 120 mm) 5,20
 675 FDC 2,20

Kupóny a spojky

675 KL A 1,30
 675 KP A 1,30

675 S A 2,60
 675 KL B 1,30
 675 KP B 1,30
 675 S B 2,60

3. 12. 2018 * **Deň poštovej známky: A. Mucha – Hradčany** * príležitostná známka * GÜ: V. Rostoka * OF Tiskárna Hradištko * PL: 30 ZP + 30 K, TF: 2 PL * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N: V. Rostoka, OF BB print * náklad: 225 tis.

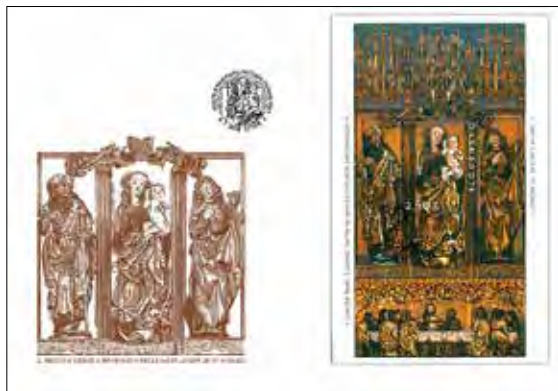
676) **Návrh prvých československých známok „Hradčany“ (1918)**

kupón) **Alfons Mucha (1860 – 1939) – český maliar**

676 0,95 € viacfarebná..... 0,95
 676 FDC 1,85
 676 NL 0,91

Kupóny a spojky

676 KL 0,95
 676 KP 0,95
 676 KL+KP 0,95
 676 S 1,90

Špeciálna obálka ku známke č. 645 **Oltár sv. Jakuba v Chráme sv. Jakuba v Levoči (1508 – 1517)** 2. miesto v súťaži o najkrajší hárček sveta „GPSPA 2018 v Paríži“, formát 325 x 230 mm s najlepším hárčekom, pečiatka 4.7.2018 Nitra, 4,02 €.

Titulná strana obálky

Emisia:

UMENIE 2018

Ikona

**Krásnobrodskéj
Bohoroďičky**

200. výročie zriadenia
prešovskej archieparchie
(1818 – 2018).

Výtvarný návrh:

akad. mal. Vladislav Rostoka

Rytec:

František Horniak.

**NOVÁ VIANOČNÁ
POŠTOVÁ ZNÁMKA
S PERSONALIZOVANÝM
KUPÓNOM**

**PARAMENTY
- LITURGICKÉ
TEXTÍLIE**

pod QR kódom sa skrýva
milé Vianočné prekvapenie

v predaji od 9. 11. 2018

